

واگذاری آزمایشگاه‌ها به شرکت‌های خارجی؛ صرفه جویی یا تهدید منافع ملی

بحث واگذاری آزمایشگاه‌های دانشگاه‌ها به شرکت‌ها و بخش‌های دیگر موضوع جدیدی نیست و سابقه چندین ساله دارد. بحث عدم پرداخت معوقات دانشگاه‌ها به شرکت‌های فعلی و واگذاری آزمایشگاه‌ها به شرکت‌های خارجی، مسئله‌ای است که به تازگی مطرح است. در این خصوص پای صحبت دکتر حسین فاطمی رییس انجمن متخصصین علوم آزمایشگاهی و همچنین دکتر سعید مهدوی مدیرکل سابق آزمایشگاه مرجع سلامت نشستیم تا نقطه نظرات و دیدگاه‌هایشان را در این خصوص بدانیم که در ادامه می‌خوانید:

مردم سخت‌تر می‌کند. در ضمن هنوز زیر ساخت‌های این امر فراهم نیست. پیاده کردن این طرح به زمانی بیش از ۱۰ تا ۱۵ سال نیاز دارد. در بعضی از کشورهای اروپایی این طرح پیاده شد، اما در کشور فرانسه که فرهنگ مردم آن شبیه ایرانی‌ها است هنوز آزمایشگاه تشخیص طبی مثل ایران اداره می‌شود.

رییس انجمن متخصصین با ابراز پیشنهاد و انتقاد در این خصوص می‌گوید: شبکه کردن آزمایشگاه‌ها فعلاً برای کشور ما زود است، چون با فرهنگ مردم سازگاری ندارد. در ضمن مردم شکایتی از حوزه آزمایشگاه ندارند. طبق آمار سازمان برنامه و بودجه کل هزینه‌هایی که مردم بابت آزمایشگاه هزینه می‌کنند ۳ تا ۴٪ هزینه درمانی‌شان را تشکیل می‌دهد فعلاً مشکل مردم نیست. لذا پیشنهاد من این است که در یک یا دو دانشگاه علوم پزشکی دولتی به عنوان پایلوت پیاده شود تا معایب و مزایای

شهرتی در امور آزمایشگاه تشخیص طبی در ایران ندارد. وی در ادامه در پاسخ به این سوال که متولی این امر کدام بخش است افزود: متولی واگذاری آزمایشگاه شبکه‌ای حوزه مشارکت‌های اقتصادی وزارت بهداشت است که این امر به معاونت‌های درمان دانشگاه تحویل شده است.

دکتر فاطمی درخصوص مزایا و معایب این طرح تصریح کرد: از مزایایی که مسوولین وزارت بهداشت عنوان می‌کنند کاهش هزینه‌ها است، به این دلیل که در حال حاضر آزمایشگاه‌های کشور تست‌هایی که انجام آنها در آزمایشگاه خودشان صرفه اقتصادی ندارد به چند آزمایشگاه بزرگ ارجاع یا حتی به خارج ارسال می‌نمایند و کاهش هزینه در آزمایشگاه خودجوش انجام می‌گیرد. معایب این طرح از بین بردن امکانات فعلی و دسترسی به آزمایشگاه را برای

دکتر حسین فاطمی رییس انجمن متخصصان علوم آزمایشگاهی در گفتگو با ماهنامه در خصوص واگذاری آزمایشگاه‌ها به شرکت‌های خارجی خاطرنشان کرد: واگذاری آزمایشگاه‌ها به شرکتی خارجی یک مورد بر سر زبان‌ها افتاد آن هم در دانشگاه علوم پزشکی البرز بود. مسوولان وزارت بهداشت و دانشگاه علوم پزشکی البرز در رسانه‌های ملی موضوع واگذاری آزمایشگاه البرز به شرکت خارجی را تکذیب نموده و اظهار کردند که با یک شرکت ایرانی قرارداد بسته‌اند. شرکت ایرانی که با وی قرارداد بسته‌اند سابقه یک روز کار آزمایشگاه در کشور ایران را ندارد و طبق قانون سازمان برنامه و بودجه تنها شرکت‌های ایرانی می‌توانند طرف قرارداد با دولت ایران باشند که دارای حسن شهرت باشند، در صورتی که شرکت طرف قرارداد دانشگاه البرز هیچگونه سابقه و

آن مطالعه و سپس در سراسر ایران پیاده شود.

فاطمی در پاسخ به این سوال که آیا شرکت های ایرانی در این زمینه وجود ندارد که پای شرکت های خارجی به میان آمده است تصریح کرد: تمام مسئولین در رسانه ی ملی عنوان کردند که تا کنون با شرکت خارجی قرار دادی بسته نشده است. یک مورد قرار داد بسته شده که آن هم ایرانی بود. البته شرکت مربوط هیچگونه تجاربی در این زمینه در ایران ندارد.

وی با بیان نظرخواهی وزارت بهداشت در این خصوص از انجمن های آزمایشگاهی افزود: البته وزارت بهداشت و درمان و آزمایشگاه مرجع سلامت در این خصوص نظرات انجمن ها را خواستار شده انجمن ها نظرات خود را در جلسه حضوری و مکاتبه ای اعلام نموده اند. وی همچنین با اقدام عملی انجمن ها در این خصوص یادآور شد: انجمن های چهارگانه به وزارت بهداشت و درمانی نامه ای نوشته اند و آمادگی خود را در زمینه شبکه کردن آزمایشگاه اعلام کرده اند. در همین زمینه مطالعاتی در چندین جلسه در انجمن ها انجام شده و در حال انجام است چون این طرح ابعاد مختلفی دارد. لذا انجمن ها طی ۳ تا شش ماه آینده، طرح خود را آماده و اعلام می نماید.

دکتر فاطمی در پایان یا آور شد: واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های ایرانی و خارجی مستلزم مطالعات کارشناسی است. بهترین محل کارشناسی، انجمن های آزمایشگاهی اند که بازوان قوی برای وزارت بهداشت و درمان کشور هستند.

واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های ایرانی و خارجی مستلزم مطالعات کارشناسی است. بهترین محل کارشناسی، انجمن های آزمایشگاهی اند که بازوان قوی برای وزارت بهداشت و درمان کشور هستند

وی همچنین مشکلات روز صنف آزمایشگاهیان را عدم پرداخت به موقع بیمه ها موجب شده است نفس آزمایشگاه ها گرفته شود برشمرد. همچنین مشکل بعدی قیمت تمام شده تست های آزمایشگاهی هنوز اجرایی نشده است.

واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های خارجی غیراصولی است

دکتر سعید مهدوی مدیرکل سابق آزمایشگاه مرجع سلامت در گفتگو با ماهنامه در خصوص واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های دیگر بیان کرد: دانشگاه تهران، ایران و شهید بهشتی پیشنهاد واگذاری آزمایشگاه ها بودند و چندین سال است که این کار صورت گرفته و سابقه ده ساله دارد، به این صورت که هر واحدی پول بیشتری پرداخت می کرد آزمایشگاه را به آن واگذار می کردند. لذا امر جدیدی نبوده و یک واگذاری بخشی است. مسئله ای

جدید این است واحدهایی که وارد این حوزه شدند و آزمایشگاه ها را به آنها واگذار کرده بودند، ازدولت طلبکارند. در واقع شرکت هایی که وارد چرخه مالی بیمارستان های دولتی می شوند، زمانی که چندین ماه پول دریافت نکنند به طلبکاران میلیاردی تبدیل می شوند. حال دانشگاه ها قصد دارند شرکت هایی را وارد این چرخه واگذاری کنند که در صورت تاخیر در پرداخت، به آنها فشار وارد نکند. در این میان برخی مشاوران به وزارتخانه پیشنهاد واگذاری به شرکت های خارجی را دادند.

عضو هیات مدیره انجمن دکتری علوم آزمایشگاهی در ادامه گفتگوی خود با ماهنامه واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های خارجی را کاملا غیر اصولی دانست و گفت: انجام این کار از سوی وزارت بهداشت به منافع ملی صدمه می زند. وی با اشاره به اینکه یک مورد در استان البرز شنیده شده بود که به شرکت خارجی واگذار شده است ولی هیچ سندی دیده نشد و حتی آزمایشگاه مرجع سلامت هم در این خصوص ابراز بی اطلاعی کرد. در حقیقت اگر قرار است به شرکت خارجی پرداخت ارزی یا ریالی صورت گیرد، بهتر است معوقات شرکت های داخلی به موقع پرداخت شود چرا که ما هم به لحاظ تخصصی و هم به لحاظ تجهیزات از توان بالایی برخورداریم.

وی بیان کرد: طبق تحقیقاتی که در دانشگاه شهید بهشتی صورت گرفته به این نتیجه رسیدند که واگذاری نباید بخشی باشد بلکه به صورت کلی مثلا یک بیمارستان به یک گروه واگذار شود تا مدیریت واحدی برای ارائه سرویس

در بخش های مختلف وجود داشته باشد.

مهدوی با گلایه از اینکه اکنون به جایی رسیدیم که واگذاری موردی به خارجی ها صورت می گیرد، ادامه داد: از نظر ما این کار نشدنی و غیر اصولی است، زیرا این شرکت ها در ابتدا قیمت را تا حد ممکن پایین آورده و

ارائه دهندگان خدمات داخلی کناره می روند و آن گاه که میدان خالی شد این شرکت ها تعرفه تعیین می کنند.

وی اضافه کرد: با ایجاد چنین فضایی این شرکت ها هر قیمتی را که اعلام کنند پذیرفته می شود و در نتیجه میزان کیفیت را آنها تعیین می کنند که هر چه را که بگویند می پذیریم و این کار به صلاح نیست.

دکتر مهدوی با بیان اینکه متخصصان علوم آزمایشگاهی کشورمان پتانسیل و توان لازم را برای اداره امور آزمایشگاه ها دارا هستند، تصریح کرد: همچنان دست ما برای کمک و حمایت به سمت دولت دراز است و باید از انجمن ها به نحو مطلوب استفاده شود و با واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های خارجی یک کار غیرعلمی صورت نگیرد. به عنوان مثال در دانشگاه البرز ۸۰ نفر از دوستان آزمایشگاهی جمع شده اند و ظرفیتی ایجاد کرده اند. حال که این چنین ظرفیت و دسترسی موجود است، دولت چرا از آن استفاده نمی کند.

وی به یکسان نبودن تعرفه آزمایشگاه های بخش دولتی و خصوصی اشاره کرد و ادعان داشت: به دلایلی تعرفه این ۲ بخش از هم جدا بوده و یکسان نیست و حدود ۵۰ درصد با هم اختلاف دارد که این امر ارائه خدمت را به سمت مراکز دولتی سوق می دهد. عضو هیات مدیره انجمن دکترای

آن را به دبیرخانه شورای عالی بیمه منعکس کرد.

وی بیان کرد: متأسفانه در عمل ما شاهد اجرای این کار کارشناسی شده نبودیم و این درحالی است که تمام کارشناسان علوم آزمایشگاهی با وجود تمامی مشکلات سعی بر این دارند کار خود را به بهترین شکل ممکن انجام داده و به ارائه خدمت بپردازند.

عضو هیات مدیره انجمن دکترای علوم آزمایشگاهی گفت: چند شرکت خارجی از روسیه، ترکیه، هند و چین از شرکت هایی که سیستم های بسته دارند استعلام قیمت کرده اند تا وارد عرصه شده و گردش آزمایشگاه های ما را برعهده بگیرند و این در حالی است که تا به حال در هیچ وزارتخانه ای مشاهده نشده که بخشی از ارائه خدمات را به شرکت های خارجی واگذار کنند.

وی با تأکید بر اینکه واگذاری آزمایشگاه ها به شرکت های خارجی یک کار غیر اصولی و غیر علمی است، اظهار داشت: این کار به منافع ملی ما ضرر وارد می کند و شرکت های خارجی نیز اگر ذره ای به منافعشان خدشه وارد شود، کار را رها می کنند.

مهدوی با بیان این که ما ایرانی هستیم و تحت هر شرایطی پایبند به ارائه خدمات به مردم کشورمان هستیم، افزود: دولت اگر پول دارد چرا با ما تسویه نمی کند و نزدیک به یکسال است که آزمایشگاه ها مطالبات خود را از بیمه ها دریافت نکرده اند و با سختی امورات خود را می گذرانند و کسی به دنبال کیفیت و ارائه دهنده خدمت مناسب نیست که همه این موارد مغایر با سیاست های کلی نظام سلامت و اقتصاد مقاومتی است.

طبق تحقیقاتی که در دانشگاه شهید بهشتی صورت گرفته به این نتیجه رسیدند که واگذاری نباید بخشی باشد بلکه به صورت کلی مثلاً یک بیمارستان به یک گروه واگذار شود تا مدیریت واحدی برای ارائه سرویس در بخش های مختلف وجود داشته باشد

علوم آزمایشگاهی افزود: وقتی تعرفه را کاهش می دهیم از حقوق بخش های مختلف آن کاسته ایم و آنچه رخ نمی دهد، کیفیت مطلوب است که بیماران همواره از آن ناراضی هستند.

به گفته وی، تعرفه آزمایشگاه ها در ایران نسبت به کشورهای GDP مشابه دارند سه برابر پایین تر است و همین تعرفه در کشورهای حاشیه خلیج فارس به ۱۰ برابر نیز می رسد.

مدیرکل سابق مرجع سلامت با اشاره به این مطلب که دولتمردان وزارت بهداشت به دنبال ارزان تر کردن خدمات آزمایشگاهی هستند، عنوان کرد: ما حتی از قیمت تمام شده هم ارزانتر کار می کنیم و سال گذشته کارگروهی ایجاد شد و وزیر بهداشت اختیاری را برای استخراج قیمت تمام شده خدمات آزمایشگاهی به سه انجمن علوم آزمایشگاهی واگذار کرد که پس از ساعت ها کار کارشناسی، قیمت ها استخراج و به وزیر ارائه شد که عیناً